

Koro ok ta pe har ta pe Páu mupinim

Hom ok ta pe Páu ixo. Jesu rehe har a'e pandu pandu ixo, ame'ẽ ke amõ ta putar ym. A'erehe kyndaha pe a'e ke amõ ta kynda raho. A'ep a'e ixo rahã, kome'ẽ paper ke a'e mupinim.

Koro ok ta pe Jesu kotyhar ta ixo. Ame'ẽ ta pe amõ ta amõ koty mu'e ixo. Kuja: “Jesu katu te ame'ẽ ke a'e. Anĩ. Tupã aja ym a'e” aja mu'e naĩ.

Ame'ẽ mu'eha ke Páu mukanim tar katu, a'erehe a'e mu'e katu. “Jetehar te ke. Jesu Tupã a'e tĩ” aja mu'e katu. “Mã peja pehẽ ke amõ ta muka'u te'e ym” aja Koro ok ta pe har ta pe Páu mupinim.

Jesu kotyhar ta pe: “Ihẽ mu ta” aja Páu pandu.

Koro ok ta pe Jesu kotyhar ta ixo

Ame'ẽ ta pe paper pinim ke Páu mondo

¹⁻² Pehẽ riki Koro ok ta pe har ta ke. Tupã kotyhar ta ke pehẽ tĩ. Ko pehẽ pe paper pinim ihẽ amondo axo. Ihẽ Páu. Ko Timo ihẽ namõ ixo tĩ. Jande mu aja a'e. Jesu Kirisutu mundo ame'ẽ ke ihẽ. Aja Tupã putar katu. Kirisutu rehe pejurujar katu tĩ. A'erehe jande mu ta aja pehẽ tĩ.

Mã peja pehẽ rehe Tupã ipy'a katu te hũ. Mã peja pehẽ py'a ke a'e muhury katu. A'e riki jande pái keruhũ.

*Myrandu katu rehe pehendu rahã, Jesu rehe pe-
jurujar katu*

³ Tupā namō japandu rahā, pehē rehe har japandu. Arahā: “Ne jō riki katu te me'ẽ ke” aja japandu ipe. Aja te'eha jande. Tupā riki Jesu Kirisutu pái keruhū. Jesu riki jandema'e sawa'e te.

⁴ Jesu Kirisutu rehe pejurujar katu, aja jahendu, a'erehe: “Ne jō riki katu te me'ẽ ke” aja Tupā pe japandu. Tupā kqtyhar ta rehe pehē pep'y'a katu, aja jahendu tī. A'erehe: “Ne jō riki katu te me'ẽ ke” aja japandu ipe tī. ⁵ Myrandu katu rehe pehendu py rahā, Tupā namō jurujar katu ame'ẽ ta ixo ta, aja pehendu. Jetehar te ke ame'ẽ. A'erehe Jesu rehe pejurujar katu. Tupā namō ixo ta, aja pehendu. A'erehe amō ta rehe pehē pep'y'a katu tī. Tupā namō pexo ta, ame'ẽ ke pekwa katu. Ame'ẽ ke pehē ngi mukanim ym te ta awa. Ywa pe ihī katu, ame'ẽ ja saka. ⁶ Awa ta rehe Tupā ipy'a katu te hū. Ame'ẽ ke rehe pehendu py rahā, jetehar te ke aja pekwa. A'erehe pehē py'a pemuruwak. Pehē pexoha katu aja pemuruwak tī. Pe, myrandu katu pehē kqty amō ta pandu pandu oho. A'erehe amō amō ta hendu katu tī. Aja kome'ẽ ywy keruhū rupi tī. Myrandu katu pandu pandu oho tī. Pe, ngā py'a muruwak tī. Ixoha katu aja muruwak tī. ⁷ Awa ta rehe Tupā ipy'a katu te hū, ame'ẽ ke Epar riki mu'e katu pehē pe. Jande japy'a katu ehe ame'ẽ ke a'e tī. Jande aja Kirisutu pe a'e paraky ixo tī. Tupā je'eha ke a'e pandu pandu, ame'ẽ riki ima'e parakyha ke. Pehē kqty jande jaho ym, a'erehe a'e riki Tupā je'eha ke pandu pehē pe. (A'erehe pehendu katu ta me'ẽ te'e ehe.) ⁸ Tupā'ā riki pehē pep'y'a rehe ihī katu, a'erehe amō ta rehe pep'y'a katu aja jande pe Epar pandu.

Pehē rehe har Tupā namō japandu pandu

⁹ A'erehe pehē rehe har jahendu rahā, Tupā namō pehē rehe har japandu pandu. Aja te'eha jande. Kuja inamō japandu:

—Jande pái keruhū! Koro ok ta pe har ta pe ma'e ke nde ereputar ame'ẽ ke emujekwa katu. Nde erekwa katu ame'ẽ ke Ne'ā muwyr. Ame'ẽ namō nde ereputar ame'ẽ ke emujekwa katu ngā pe — aja Tupā namō japandu.

¹⁰ Aja rahā, Tupā putar, aja pexo katu ta kȳ. A'e putar ame'ẽ ke pema'ema'e ta kȳ tī. Aja rahā, katu ame'ẽ ke jō pema'ema'e katu ta. Amō we Tupā rehe har pekwa katu te we ta tī. ¹¹ A'e jō riki pyrātā te hū ame'ẽ ke. Ame'ẽ pyrātāha namō pehē py'a mā peja a'e mātā katu. Aja rahā, pehē ke amō ta mupyrara rahā, pehē py'ahu te'e pehendu ta kȳ. ¹² Ixotyhar ta pe ma'e katu ame'ẽ ke a'e me'ẽ me'ẽ ta kȳ. A'e ixo ame'ẽ renda pe me'ẽ me'ẽ ta kȳ. Ame'ẽ renda rupi wera te hū. (Aja rahā, Tupā a'ep ixo, aja mujekwa katu.) “Ihēma'e ta ke” aja a'e pandu, a'erehe ma'e katu ame'ẽ ke pehē pe a'e me'ẽ me'ẽ ta tī. A'erehe jande pái keruhū namō pepandu rahā: “Ne jō riki katu te me'ẽ ke” aja pepandu ipe. Pehē rury katuha namō aja pepandu.

¹³ Satana kotyhar ta ke jande kwe. (Ājā ramūi a'e.) Apo Tupā ra'yr koty jande ke Tupā muruwak. A'erehe Ta'yr kotyhar ta ke jande apo 'y. Ta'yr rehe a'e ipy'a katu te. Pe, Ta'yr pandu ame'ẽ ke rehe jahendu katu jaxo rahā, jande rehe Tupā usak katu. Ymanihar jaxoha aja ym jande apo 'y. Satana kotyhar ta aja jaxo rahā, ymanihar jaxoha

namõ jaxo. Katu ym aja. ¹⁴ Apo anĩ. Ta'yr kotyhar ta ke jande apo 'y, a'erehe Šatanama'e pyrătăha ngi jande ke Ta'yr muhem. Upa jaka'u te'ha ke jama'ema'e. Ame'ë ke rehe Ta'yr muhepy. A'erehe jande rehe Tupă ipy'a jywyr katu tĩ.

Kirisutu rehe har

¹⁵ Tupă rehe usak ym te awa. Kirisutu rehe awa usak, a'erehe Tupă rehe usak, ame'ëja saka tĩ. Tupă a'e tĩ. 'Ar nixói te rahă, pete'e a'e ixo. Upa katu te ma'e ke a'e mujă. Ame'ë 'ar koty te we a'e katu te ha ke. ¹⁶ A'e ixo, a'erehe upa katu te ywa rehe ihĩ ame'ë ke Tupă mujă. Upa katu te kome'ë ywy keruhū pe ixo, ame'ë ta ke mujă tĩ. Awa usak, ame'ë ke mujă. Usak ym, ame'ë ke mujă tĩ. Kuja awa usak ym ame'ë ta ke mujă tĩ. Je'ëha rahoha ta ke mujă. (Ame'ë ta rehe usak ym awa.) Ame'ë tama'e kapită keruhū ta ke mujă tĩ. (Ame'ë ta rehe usak ym tĩ.) Upa katu te ame'ë ta ke a'e mujă tĩ. Kirisutu je'ëha rupi upa katu te mujă. Upa katu te mujă, ame'ë kapită keruhū te Kirisutu. ¹⁷ Kome'ë ywy keruhū nixói te rahă, pete'e a'e ixo. A'e ixo, a'erehe upa katu te ma'e ke henda pe katu aja ihĩ tĩ. ¹⁸ A'e riki jurujar katu ame'ë tama'e kapită keruhū. Pe, jurujar katu ehe ame'ë ta riki hete aja. Iãkă aja riki Kirisutu. (Aja rahă, ixotyhar ta hendra katu ehe.) A'e riki jurujar katu ehe ame'ë ta ke muhă katu. Tupă ra'yr ke a'e. A'e riki manõha ngi kwera katu py uhem. A'erehe upa katu te ma'e ke ihĩ, ame'ë ta 'ar koty te we a'e katu te ha ke. ¹⁹ Upa katu te Tupă aja Ta'yr a'e tĩ. Juja katu te a'eta tĩ. Aja Tupă putar katu. ²⁰ Tupă pandu:

—Ihē ra'yr riki upa katu te ma'e ke mukatu ta ihē pe tī — aja.

Myra ngā mupia ame'ẽ ke rehe Ta'yr manō, a'erehe Tupā hury katu ngā rehe tī. Upa katu te a'e mukatu, hury katu ngā rehe tī. Kome'ẽ ywy keruhū pe ixo, ame'ẽ ta rehe hury katu. Ywa rehe ma'e mujā, ame'ẽ ke ihī. Ame'ẽ mukatu tī. Ame'ẽ ta rehe hury katu tī.

Tupā rehe katu ame'ẽ ta ke pehē apo 'y

²¹ Tupā rehe har pehē py'a pe pekwa ym te pexo kwe. Pexo ai te'e, a'erehe huwajan ta aja pexo. Pehē py'a pe ma'e jaxer ame'ẽ ke pekwa pekwa pexo tī, a'erehe huwajan ta aja pexo tī. ²² Pe, ehe katu ame'ẽ ta ke pehē apo 'y, aja pehē ke a'e muruwak. Ta'yr manō, a'erehe pehē ke a'e muruwak katu. Aja rahā, a'e ixo ame'ẽ pe pehē ke a'e muhyk katu ta. Pehē riki katu te ame'ẽ ta ke aja a'e muhyk katu ta. Pehē py'a juhyk ame'ẽ ta aja tī. Pehē ke muhyk katu ta tī. Ma'e peka'u te'e ha pema'eha nixói te pehē pe aja pehē ke a'e muhyk katu ta tī.

²³ Kuja katu tiki. Jesu rehe tapijar te'e we pejurujar katu pexo rī. Ehe har pejumu'e katu te we pexo rī. Myrandu katu ke pehendu rahā, myja Tupā namō amō ixo katu ta, aja pehendu. Pejurujar katu ehe tī. Tupā namō pexo ta, ame'ẽ pekwa katuha ke pemukanim ym ta me'ẽ te'e. Ame'ẽ myrandu katu ke kome'ẽ ywy keruhū pe har ta pe amō ta pandu pandu oho. Ame'ẽ ke ihē apandu pandu axo tī. Ame'ẽ rehe ihē aparaky axo. Ihē Páu.

Tupāma'e miasu ke ihē

²⁴ Jesu rehe har ngā pe ihē apandu pandu, a'erehe ihē ke amō ta mupyrara. (A'erehe pehē pe katu tī. Ehe har pehē pe kome'ẽ paper rehe ihē amujekwa tī.) A'erehe ihē ruryha namō ihē py'ahu te'e ahendu. Kirisutu ke amō ta mahy hū. Ame'ẽ mahyha a'ewan ym we rī. Jurujar katu me'ẽ ta riki Kirisutu rete aja saka. Pe, ame'ẽ ta ke amō ta pyrara hū. Ihē ke aja tī. Ihē ke mupyrara hū ngā ixo tī. Aja rahā, Kirisutu pyraraha ke ihē riki amumba ta rī. ²⁵ Jesu rehe jurujar katu ame'ẽ ta pe Tupā je'ëha ke ihē amu'e katu. Ame'ẽ parakyha ke Tupā me'ẽ ihē pe. Pehē pe aja tī. Amu'e katu tī. Upa katu te ima'e je'ëha ke ihē apandu katu ngā pe. ²⁶ Yman ima'e je'ëha ke kome'ẽ ywy keruhū pe har ta pe a'e mujekwa ym rī. Apo ixotyhar ta pe a'e mujekwa katu 'y. ²⁷ Kuja a'e ukwa. Pehē py'a rehe Kirisutu ihī katu. Ame'ẽ ke yman a'e mujekwa ym rī. Apo ame'ẽ ke ixotyhar ta pe a'e mujekwa katu. Mā katu te hū ame'ẽ ke ame'ẽ. Ima'e katu te ha ke pesak ta tī. Ame'ẽ ke yman mujekwa ym tī. Apo upa ame'ẽ ke a'e mujekwa katu tī.

²⁸ Kirisutu rehe har upa ngā pe japandu pandu. Upa jande jakwa katuha namō upa ngā ke jamu'e katu. “Pejurujar katu ehe” aja japandu ngā pe tī. Aja rahā, aja pame katu te Tupā ruwa koty jamuhyk ta, ame'ëja saka. “Ko Kirisutu kotyhar ta ke. Ehe har ukwa katu te ame'ẽ ta ke” aja jamuhyk ta. ²⁹ Ame'ẽ ke rehe ihē aparaky hū. Ima'e je'ëha ke ihē apandu, ame'ẽ riki ihëma'e parakyha ke. Ima'e pyrätā te ha ke Kirisutu muwyr ihē pe. A'erehe ima'e je'ëha ke ihē apandu hū.

2*Ihēma'e aparakyha rehe har apandu ta*

¹ Ko pehē pekwa katu aja ihē aputar. Pehē rehe har Tupā namō ihē apandu pandu te hū. Ihē aparaky hū, ame'ēja saka. Raoniséi ok ta pe har ta rehe har aja tī. Pehē rekoha juramā rupi upa katu te ihē rehe usak ym ame'ē ta rehe har aja tī. Tupā namō apandu pandu tī. ² Kuja Tupā namō ihē apandu:

—Jande pái keruhū! A'eta py'a ke emātā katu. Peteñhar aja mā peja a'eta ipy'a katu a'eta juehe ixo. Mā peja nde rehe har a'eta ukwa katu te. Aja rahā, ka'u te'e ym ta. Kirisutu rehe har nde eremujekwa, ame'ē ke a'eta ukwa katu te ta tī. Yman ehe har ngā pe nde eremujekwa ym. Apo nde eremujekwa katu 'y — aja ihē apandu inamō.

³ Upa ma'e ke Tupā ukwa katu te a'e. Ame'ē ke Kirisutu mujekwa jande pe. Pe, Kirisutu rehe har amō ukwa katu rahā, Tupā ukwa katuha ke a'e ukwa ta tī.

⁴ Ko pehē pe ihē amupinim aī. Te'e amō ta pandu. Aja je'ē hātā tā pehē namō. Mā peja pehē ke a'eta muka'u te'e ym. Ame'ē ta panduha rehe pehendu rahā: “Mā! Katu” aja pekwaha naī. Anī. Ame'ē je'ēha namō mā peja pehē ke muka'u te'e ym. ⁵ Pehē namō ihē axo ym. Pe, pehē rehe har ihē py'a pe ihē akwa akwa axo. Kirisutu rehe pehē johu pejurujar katu te. Pehijar ym, aja ihē ahendu, a'erehe ihē rury katu axo.

Kirisutu namō pehē juehe katu pexo

⁶ Jesu Kirisutu rehe pejurujar katu a'erehe pepandu: “A'e riki jandema'e sawa'e te” aja pehē

py'a pe pemu'am. A'erehe inamō pehē juehe katu pexo. ⁷ Mā peja pahar a'e ke pehijar ym. Myra rapo ypyp ihon, aja inamō pexo katu. (Pehijar ym.) I'y tiha oho, aja ehe har pejumu'e katu te we pexo rī. Pehē ke Epar mu'e, aja pejurujar katu te we rī. Tupā namō pepandu rahā: "Ne jō riki katu te me'ẽ ke" aja pepandu ipe.

⁸ Pesak katurahā! Kirisutu rehe har pehē ke amō muka'u te'e rahā, katu ym tiki. Ngā ukwaha namō muka'u te'e. Jaxer ke ame'ẽ ukwaha. Ame'ẽ ke hamūi ta ukwaha ke ngā ukwa ixo. Kirisutu mu'e aja ym ame'ẽ. Pe, Tupā rehe ipy'a ym ame'ẽ ta ukwaha ke namō muka'u te'e tī. Ame'ẽ ke Kirisutu mu'e aja ym tī. ⁹ Kirisutu uwyr rahā, awa te'e a'e aja kome'ẽ ywy keruhū pe a'e ixo. Tupā a'e tī. Juja katu te a'eta tī. ¹⁰ Inamō pehē juehe katu pexo. A'erehe Kirisutu rehe har pekwa katu te, aja pexo. Amō Tupā je'ěha rahoha ta riki kapitā keruhū ta ke. Ame'ẽ ta 'ar koty te we Kirisutu pyrātā te hū ha.

Pehē ke Tupā muhā katu

¹¹ Pehē py'a rehe Kirisutu ihī, ame'ẽ riki pehē pirer ke pejupā, ame'ěja saka. (Ame'ẽ ke ixotyhar ta ke pehē, aja mujekwa.) Ame'ẽ ke amō mujā ym. Kirisutu mujā ame'ẽ ke. Aja rahā, ma'e peka'u te'eha ke pema'e tar katu rahā, pepandu ta: "Anī. Japutu'u ta ingi" aja. (Aja rahā, ame'ẽ ma'e peka'u te'eha pema'eha ngi pehē ke Kirisutu muhem.) ¹² Pe, y pe pehē ke amō mujahuk rahā, Kirisutu namō pehē ke amō ta jptym, ame'ěja saka. Aja rahā, pexo ai te'e, ame'ẽ ke pehijar aja pemujekwa. Pe, y ngi pehē ke amō muhem

rahā, Kirisutu namō pehē ke Tupā mukwera katu muhem, ame'ēja saka tī. Aja rahā, pexoha pyahu, aja pexo. Pejurujar katu ehe, a'erehe Kirisutu namō pehē ke a'e mukwera katu muhem, ame'ēja saka.

¹³ Yman pemanō ame'ēja saka pehē. Ma'e peka'u te'eha ke pema'e, a'erehe pemanō, ame'ēja saka. Amō awa ta aja pehē. Jundéu awa ta ym. Amō awa ta ke pehē, a'erehe pemanō ame'ē ta ke pehē kwe tī. Apo anī. Kirisutu namō pehē juehe katu pexo 'y. A'erehe pehē ruhā te hū aja pexo apo 'y. Ma'e jaka'u te'eha ke jande johu jama'ema'e. Ame'ē ke jande py'a ngi Tupā juhyk. Pe, jande rehe ipy'a ke a'e mujywyr. ¹⁴ Upa jandema'e ma'e jaka'u te'eha jama'ema'eha ke paper rehe amō mupinim, ame'ēja saka riki. Pe, ame'ē paper ke Tupā munixói te 'y. Kirisutu manō, ame'ē myra ngā mupia ame'ē ke rehe ame'ē paper ke Tupā munixói te 'y. (Aja upa katu te mukanim.) ¹⁵ A'erehe amō ta ke ājā ta mukyje, ame'ē ke Kirisutu mukanim 'y. Myra ngā mupia ame'ē ke rehe a'e manō rahā, ājā tama'e pyrātāha ke a'e muputu'u. Ame'ē ke a'e mujekwa ngā pe. A'erehe upa ngā ukwa katu apo 'y. (A'erehe ājā ta ngi ngā kyje ym ta me'ē te'e.)

Mu'eharan ta rehe pehendu ym

¹⁶ Pesarahā! Ma'e ke pe'u, ame'ē rehe har katu ym, aja mu'eharan ta pandu. Ame'ē ta rehe pehendu ym. Amō ma'e wera rahā, Tupāma'e ame'ē, a'erehe peparaky ym, aja pandu tī. Jahy pihun te rahā, aja tī. Peparaky ym tī. Jundéu awa tama'e putu'uhā 'ar rahā aja tī. Peparaky ym tī, aja a'eta mu'e tī. Upa aja mu'eharan ta mu'e ame'ē

ke rehe pehendu ym. ¹⁷ Upa ame'ẽ ta riki ma'e mujekwaha jõ. Kuja. Yman rahã uwyr ame'ẽ ke mujekwa. Ame'ẽ uwyr apo 'y. Kirisutu a'e. A'erehe mu'eharan ta rehe pehendu ym. ¹⁸ A'eta rehe pehendu ym, a'erehe pexoha riki katu ym aja amõ ta pandu naĩ. Mã peja pemukahem ym. Ame'ẽ ta riki Tupã je'ëha rahoha ta rehe ipy'a moõ moõ katu, aja a'eta pandu. Pehë aja ym. (Tupã je'ëha rahoha ta rehe pehë py'a pemoõ ym.) A'erehe pexoha katu ym aja pandu naĩ tĩ. Katu ym a'eta juehe aja a'eta pandu a'eta jupe. Ame'ẽ riki te'e. (A'eta katu te aja ukwaha.) Ixeraiha aja a'eta usak, a'erehe ukwa katu te aja a'eta pandu naĩ tĩ. A'erehe a'eta katu te aja a'eta jupe ukwaha naĩ. ¹⁹ Ame'ẽ ta Kirisutu kotyhar ta ym apo. Anĩ. Hijar oho.

Kirisutu riki jurujar katu ame'ẽ ta ãkã aja saka. (Aja rahã, ixotyhar ta hendu katu ehe.) Jurujar katu ame'ẽ ta hendu katu ehe rahã, pyrâtäha ke a'e muwyr ngã pe. (Jurujar katu ame'ẽ ta Kirisutu rete aja saka.) Hajy amõ ke pyrâtä katu. Mutariha aja tĩ. Pyrâtä katu tĩ. (Aja Kirisutu namõ ixotyhar ta juehe katu ixo rahã, Tupã putar aja ehe har ukwa katu te we ta ixo.)

Awama'e ukwaha rehe pehendu ym

²⁰ Kirisutu riki manõ rahã, inamõ pemanõ ame'ẽja saka tĩ. Aja rahã, Tupã rehe hendu ym ame'ẽ ta ukwaha ngi pehë ke a'e muruwak. A'erehe Tupã rehe hendu ym ame'ẽ ta aja pexo rahã, katu ym tiki. ²¹ A'eta pandu:

—Kome'ẽ mi'u pe'u ym. Pemanga ym tĩ. Pepy-hyk ym te tĩ — aja.

22 Ame'ẽ mi'u amõ u'u. A'engi pusu ngi uhem riki. A'erehe a'eta pandu ame'ẽ ke awa ta ke te'e pandu ame'ẽ ke jõ. A'etama'e ukwaha ke mu'e, ame'ẽ jõ. (A'erehe upa ame'ẽ rehe pehendu ym.)

23 Jete! Huryha namõ Tupã je'ëha rahoha ta rehe ipy'a ke a'eta moõ moõ rahã, a'eta ukwa katu te, aja mujekwa naõ. A'eta katu ym a'eta juehe aja a'eta jupe naõ. Aja rahã, ukwa katu te, aja mujekwa naõ tĩ. Ma'e ke u'u ym te rahã aja tĩ. Ukwa katu te, aja mujekwa naõ tĩ. Pe, upa ame'ẽ ta aja ma'ema'e rahã, ipy'a pe ma'e ka'u te'eha ma'eha ke ukwa ukwa ixo. Ame'ẽ ke muputu'u ym. (Pe, ukwa ukwa ixo, aja a'eta ma'ema'e ixo tĩ.) Katu ym aja. A'erehe ame'ẽ mu'eharan ta rehe pehendu ym pehẽ.

3

Ywa pe har ma'e katu ame'ẽ ke pekwa pekwa pexo

1 Kirisutu ke Tupã mukwera katu muhem rahã, pemanõha ngi pehẽ ke a'e mukwera katu muhem tĩ, ame'ëja saka. A'erehe pexoha pyahu aja pexo katu. A'erehe ywa pe pehẽ pexo, aja pekwa pekwa pexo. (Aja rahã, Tupã putar ame'ẽ ke pema'ema'e, ame'ẽ rehe har pekwa pekwa pexo tĩ.) Ame'ẽ ywa pe Tupã rake Kirisutu wapyk uĩ. Ijywa katu koty wapyk. (Aja rahã, katu te ame'ẽ ke a'e, aja mujekwa katu.) **2** Ywa pe ma'e ke ihĩ. Ame'ẽ rehe har pekwa pekwa pexo. (Aja rahã, Tupã putar ame'ẽ ke pema'ema'e ta.) Kome'ẽ ywy keruhũ pe ma'e ke ihĩ, ame'ẽ rehe har pekwa pekwa ym pexo. (Aja rahã, kome'ẽ ywy keruhũ pe har ta aja ma'e peka'u te'eha ke pema'e ym ta tĩ.) **3** Aja rahã,

pemanō, ame'ēja saka pexo. A'erehe kome'ē ywy keruhū pe har ta ma'e ke rehe har pekwa pekwa ym pexo. Tupā namō pehē juehe katu pexo. Aja rahā, Kirisutu ixoha te aja pexo katu tī. Ame'ē ke Tupā mujekwa ym we rī. (Kome'ē ywy keruhū pe har ta pe mujekwa ym we rī.) ⁴ Pe, Kirisutu jywyr rahā, inamō pexo ta tī. Katu te ha namō a'e jywyr ta. (Arahā upa ngā pe pexoha te ke Tupā mujekwa katu ta.)

Pexo ai te'e kwe

⁵ Pesarahā! Ma'e ka'u te'eha ke kome'ē ywy keruhū pe har ta ma'ema'e tar katu. Aja pehē tī. Ame'ē ke pemukanim ta me'ē te'e. Kuja! Amō kūjā rehe peka'u te'e ym. Amō sawa'e rehe peka'u te'e ym tī. Pehē py'a pe ma'e jaxer ame'ē ke pekwa pekwa pexo ame'ē ke peputu'u ingi. Peka'u te'e ym. Amō tama'e ke rehe pehē py'a pemoī ym tī. Ame'ē ta rehe pehē pemoī rahā: "Ko tupā" aja ame'ē rehe pehē pekwa. Katu ym aja. ⁶ Upa aja me'ē ke amō ta ma'ema'e. Aja rahā Tupā je'ēha rehe hendlu ym. A'erehe ame'ē ta ke Tupā mahy hū ta. ⁷ Aja pehē kwe tī. Pexo ai te'e kwe tī.

⁸ Apo upa amō we ma'e ke pehijar ta me'ē te'e. Kuja. Peparahy ym. Peje'ē je'ē hū ym tī. Amō ta rehe har katu ym peje'ē ym tī. Amō ta rehe pehē juru ai ym tī. ⁹ Amō ta pe te'e ym pehē tī. Yman aja te'e pexo ame'ē ke pehē tī. Apo ame'ē pexoha ke pehijar ta me'ē te'e.

Pexoha pyahu aja pexo katu

¹⁰ Apo pehē py'a pe katu ame'ē ke jō pekwa pekwa pexo. Pehē py'a pyahu, ame'ēja saka. Ame'ē ke Tupā moī. A'e riki pyahu aja mujā. Amō

amō we rahā, ame'ẽ ke a'e mukatu te we ixo rī. Aja rahā, a'e katu te ha aja pehē tī. Aja rahā, juehe har pehē pe a'e mujekwa katu te we ta rī. ¹¹ Ixotyhar ta pyahu aja ixo. A'erehe juja katu te awa ta ipe. Amō koty koty awa ta ke aja ym ipe. Ko jundéu awa ta ke aja a'e ukwa ym. Ko jundéu awa aja ym ame'ẽ ta ke aja a'e ukwa ym tī. Ko ipirer jupā ame'ẽ ta ke aja a'e ukwa ym tī. Ko ipirer jupā ym ame'ẽ ta ke aja ukwa ym tī. Ko amō awa ta aja ukwa ym tī. Ko ukwa ym te ame'ẽ ta ke aja ukwa ym tī. Ko miasu ta ke aja ukwa ym tī. Ko miasu ym ame'ẽ ta ke aja ukwa ym tī. Upa awa ta juja katu te ipe. Kirisutu jō riki katu te me'ẽ ke. Upa jurujar katu ame'ẽ ta py'a rehe a'e ihī katu. A'erehe upa ixotyhar ta juja katu te ipe.

Amō ta rehe pep'y'a katu

¹² Pehē riki Tupā kotyhar ta ke. Pehē rehe a'e ipy'a katu. Pehē rehe a'e katu usak tī. A'erehe ixotyhar ta ke aja a'e muruwak. A'erehe amō ta rehe pepyrara pesak katu ta me'ẽ te'e. Pepy'a katu amō ta rehe tī. Pahar je'ěha pemujywyr ym amō ta pe tī. Pahar peparahy ym amō ta rehe tī. "Mā! Katu te me'ẽ ke jande" aja ym pekwa pekwa pehē juehe har. ¹³ Pehē pe jaxer amō ta ma'e rahā, peje'ẽ ym a'eta pe. Pehē py'a pemujywyr katu ehe tī. Pehē pe amō je'ẽ je'ẽ hū rahā, pahar pehē py'a pemujywyr ehe. Pehē rehe Kirisutu ipy'a jywyr, aja pehē py'a pemujywyr amō ta rehe tī. ¹⁴ Amō we tī. Kuja riki katu te ame'ẽ ke. Amō ta rehe pep'y'a katu. Aja rahā, pehē katu te pehē juehe pexo.

¹⁵ “Myja ihē axo ta my? Ma'e ihē ama'e ta my?” aja pexo rahā, mā peja pehē py'a ke Kirisutu muhury katu. Aja rahā, pehē pema'eha rehe: “A'e tŷ” aja a'e pandu tī. (Aja ym rahā, pema'e ym ma'e ke.) “Peteñhar aja pexo tī. Pehē kotoyhar ta namō pehē juehe katu pexo” aja Tupā mujekwa katu pehē pe. Aja rahā pehē py'a ke a'e muhury katu tī, aja pekwa ta. Pe, Tupā pe: “Ne jō riki katu te me'ẽ ke” aja pepandu katu.

Tupā rehe har pejyngar katu

¹⁶ Kirisutu je'ëha ke pehē py'a pe pemupyta katu. Katu te ame'ë ke pemu'e katu pehē jupe. Ukwa katuha ke pehē pe Tupā muwyr, ame'ë namō pemu'e katu pehē jupe. Tupā je'ëha ke pejyngar. Tupā rehe har pejyngar tī. Tupā mujekwa ame'ë ke pejyngar tī. Tupā rehe pejyngar rahā: “Ne jō riki katu te me'ẽ ke” aja pehē py'a pe pekwa pekwa pexo ehe har. ¹⁷ Upa katu te pema'ema'e, ame'ë ke Jesu je'ëha rupi pema'ema'e. Upa katu te pepandu ame'ë ke Jesu je'ëha rupi pepandu tī. A'e riki jandema'e sawa'e te. Pejurujar katu ehe, a'erehe Tupā namō pepandu rahā: “Ne jō riki katu te me'ẽ ke” aja pepandu ipe. A'e riki jande pái keruhū.

Kirisutu kotoyhar ta ma'ema'eha, ame'ë rehe har

¹⁸ Ixawa'e katu me'ẽ ta! Pehē pe apandu apo 'y. Pehē riki Kirisutu kotoyhar ta ke, a'erehe pehē sawa'e ta rehe pehendu katu ta me'ẽ te'e.

¹⁹ Hakehar katu me'ẽ ta! Pehē pe apandu apo 'y! Pehē rakehar ta rehe pepy'a katu. Peje'ë je'ë hū ym a'eta pe.

20 Kurumī ta aja tī. Kūjātāi ta aja tī. Ta'yn ta aja tī. Kirisutu kotohar ta ke pehē tī, a'erehe upa katu te nde pái pandu ame'ẽ ke rehe pehendu katu. Ne māi rehe aja tī. Pehendu katu tī. Aja rahā, katu tiki. Aja rahā, Tupā ke pemuhury katu, ame'ẽja saka.

21 Ko ipái ta pe ihē apandu katu. Pehē ra'yr ta ke pemuparahy ym. Pehē rajyr ta ke aja tī. Pemuparahy ym tī. Imāi ta pe apandu tī. Pehē membyr ta ke pemuparahy ym tī. Pemuparahy rahā, a'eta jupyai ta ixo. Katu ym aja. A'erehe pemuparahy ym.

22 Ko miasu ta pe ihē apandu apo. Sehar pehē jar ta ixo. Upa katu te ame'ẽ ta pandu ame'ẽ ke rehe pehendu katu. Amō ta riki ijar usak u'am rahā jō paraky katu. Aja rahā, ijar pandu ta: "Pehē katu" aja ukwaha jupe. Aja ym pehē. Tupā rehe pehē py'a pemoī moī katu, a'erehe peparaky katu. Pemuka'u te'eha aja ym peparaky. **23** Peparaky rahā, peparaky katu. Tupā pe peparaky pexo, aja pekwa pekwa pexo. A'erehe peparaky katu. Pehē jar ta rehe jō peparaky pexo, aja ym pekwa pekwa pexo. **24** Tupā riki ma'e ke pehē pe me'ẽ ta, aja pekwa pekwa pexo. Ixotyhar tama'e ke a'e mupyta katu. Yman rahā, a'e me'ẽ ta pehē pe. Pesarahā! Kirisutu riki pehē jar te. Pepraky ipe, aja pekwa pekwa pexo. **25** Katu ym ame'ẽ ke amō ma'e rahā, aja juja Tupā mujywyr ta ipe. Awa ta rehe juja katu te a'e usak. A'erehe katu ym ame'ẽ ke amō ma'ema'e rahā, ame'ẽ ke a'e mupyrara ta tī.

4

1 Ko miasu jar ta pe ihē apandu apo. Penupā ym,

miasu ta ke. A'eta paraky katu rahā, pemuhepy katu a'eta pe tī. Pesarahā! Pehē jar keruhū ywa pe ixo tī, aja pekwa pekwa pexo. (Kirisutu a'e.) A'erehe katu ame'ẽ ke miasu ta pe pema'ema'e tī.

Tupā namō pepandu katu

² Ma'e ke rehe har Tupā namō pepandu pandu rahā, pahar ame'ẽ rehe har pepudu' u ym. Pepandu katu te we rī. Aja te'eha pehē. Peta kȳ. Aja rahā, pepyhýi ym ta pexo. (Aja rahā, tapijar te'e we Tupā namō pepandu pandu katu ta.) Tupā namō pepandu rahā: “Ne jō riki katu te me'ẽ ke” aja pepandu ipe tī. ³ Kirisutu rehe har ihē apandu. (Ame'ẽ ke amō ta putar ym. A'erehe ihē ke kyndaha pe amō ta kynda raho.) A'erehe kyndaha pe ihē axo apo. Pe, Tupā namō pepandu rahā, jande rehe har pepandu tī. Kuja pepandu ipe:

—Páu ta ke emupoir. Aja rahā, ne je'ěha ke a'eta pandu pandu katu ta. Yman Kirisutu rehe har ngā ukwa ym, ame'ẽ ke a'eta mujekwa katu ta apo — aja Tupā namō pepandu katu.

⁴ Kuja inamō pepandu tī:

—Páu pandu rahā, mā peja Kirisutu rehe har a'e mujekwa katu te. Aja rahā, katu tiki — aja inamō pepandu ihē rehe har.

Amō ta pe Tupā je'ěha pemujekwa katu

⁵ Jesu rehe jurujar ym ame'ẽ ta ixo. Ame'ẽ ta namō pexo rahā, pekwa katuha namō pexo katu. Amō amō rahā, ame'ẽ ta rehe pesak rahā, Tupā je'ěha ke pepandu katu ngā pe. Ame'ẽ angaha ke pemukanim ym. ⁶ Amō ta namō pepandu rahā, panduha katu ame'ẽ ke pepandu. Jaxer aja ym

pepandu. Pehē pe amō pandu: “Myja my?” Aja rahā, ame'ẽ ke pemujekwa katu ipe rahā, katu tiki.

Koro ok tape har tape Páu rehe har Tik mujekwa ta

⁷⁻⁸ Tik ke pehē koty ihē amondo ta. Jande mu aja a'e tī. Ihē apy'a katu ehe ame'ẽ ke a'e tī. Ihē aja Kirisutu rehe a'e paraky ixo. Ima'e je'ẽha ke a'e pandu, ame'ẽ riki Tikma'e parakyha. Tik pandu ame'ẽ ke a'e ma'ema'e katu. Pehē koty uhyk rahā, upa ihē rehe har pandu ta pehē pe. A'erehe pehē koty ihē amondo ta kȳ. Myja jande johu jaxo, ame'ẽ rehe har pehē pe a'e mujekwa ta tī. Aja rahā, pehē ke muhury katu ta. ⁹ Inamō One oho ta tī. Jande mu aja a'e tī. Ihē apy'a katu ehe ame'ẽ ke a'e tī. A'e pandu ame'ẽ ke a'e ma'ema'e katu. Pehē kotyhar ke a'e. Sehar myrandu ke upa katu te a'eta jumokōi pandu ta pehē pe.

Katuha ke ngā mondo

¹⁰ Arita riki katuha ke mondo ixo pehē pe. Ihē namō kyndaha pe a'e ixo. Katuha ke Mak mundo ixo tī. Manambe anam ke a'e. Ehe har ihē apandu pehē pe kwe. Pehē koty a'e uhyk rahā, pehē rury katuha namō ipo ke pepypyk katu ingi, aja ihē apandu kwe. ¹¹ Josue amō her Jusu. Katuha ke a'e mondo ixo tī. Ame'ẽ mahapyr jundéu awa ta ke. Ma'e Arita, Mak, Josue. Jundéu awa ta ngi har a'eta mahapyr jō ihē namō Tupā rehe har pandu pandu. Ta'yr rehe jurujar katu ame'ẽ ta pe Tupā pandu katu: “Ihē kotyhar ta ke pehē apo 'y. Aputar katu” aja. Ame'ẽ je'ẽha pyahu ame'ẽ ke ame'ẽ mahapyr sawa'e ta mujekwa katu ngā pe.

Ihē namō mujekwa katu. Ihē ke a'eta mahapyr muhury katu tī.

¹² Epar riki katuha ke mondo ixo a'e tī. A'e riki pehē kotyhar tī. Jesu Kirisutu rehe a'e paraky tī. Ima'e je'eha ke pandu, ame'ē riki Eparma'e parakyha ke. Pehē rehe har Tupā namō a'e pandu pandu hū.

—Mā peja Koro ok ta pe har ta py'a ke emātā katu. Aja rahā, jurujar katuha ke a'eta hijar ym ta. Nde rehe har a'eta ukwa katu te. Aja ixo 'y. Upa katu te nde ereputar ame'ē ke a'eta ukwa katu te, aja mā peja a'eta ixo tī — aja pehē rehe har Tupā namō Epar pandu pandu hū.

¹³ Jete! Ihē apandu katu. Pehē rehe har Tupā namō a'e pandu pandu hū. Raoniséi ok ta pe har ta rehe har aja tī. Tupā namō pandu pandu hū tī. Iera ok ta pe har ta rehe har aja tī. Tupā namō pandu pandu hū tī. Ame'ē rehe ahendu tī. ¹⁴ Ruk riki katuha ke pehē pe mondo ixo a'e tī. Ndutu ke a'e. Jande japy'a katu ehe ame'ē ke a'e. Nema riki katuha ke pehē pe mondo ixo a'e tī.

¹⁵ “Katuha ke jande jamondo jaxo” aja Jesu kotyhar ta pe pepandu. Raoniséi ok ta pe ixo ame'ē ta pe pepandu tī. Jande mu aja ame'ē ta tī. Amō kūjā pe aja tī, ma'e Nin pe. Jandema'e katuha pepandu ipe. Hok pe Jesu kotyhar ta jy'ar. Ame'ē ta pe jandema'e katuha ke pepandu tī.

¹⁶ Kome'ē paper pinim rehe upa pesak rahā, Raoniséi ok ta pe har ta koty pemondo tī. A'ep Jesu kotyhar ta usak katu ta tī. Aja Raoniséi ok ta pe har ta amō paper pinim pehē pe mondo rahā, ame'ē rehe pesak katu tī. ¹⁷ Kuja Aki pe pepandu katu:

—Kirisutu rehe nde ereparaky erexo. Ame'ẽ ke ehijar ym — aja pepandu ipe. (Tupã je'ëha ke a'e pandu, ame'ẽ riki ima'e parakyha ke.)

Ihẽ atu amupinim aĩ

¹⁸ Ko ihẽ po pe te'e ihẽ amupinim aĩ. Ihẽ Páu. Katuha ke pehẽ pe ihẽ amondo axo. Ko kyndaha pe ihẽ axo. Tupã namõ pepandu rahã, ihẽ rehe har pepandu ipe.

Mã peja pehẽ rehe Tupã ipy'a katu te hũ.
Upa.

**Tupã Je'ẽha
New Testament in Kaapor (BR:urb:Kaapor)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaapor

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaapor

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
b46cc831-baa9-5b98-bd3d-1fb9f0357a11